

PROCEDURA WYBORU KANDYDATA NA STANOWISKO SĘDZIEGO TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ (TSUE) – wybrane przykłady

KRAJ	SKŁAD KOMISJI	PROCEDURA WYBORU KANDYDATÓW	TRANSPARENTNOŚĆ
Bułgaria	5 osób mianowanych przez Ministra Sprawiedliwości (przedstawiciele sądownictwa, organizacji pozarządowych i profesorów prawa)	<ol style="list-style-type: none"> MS ogłasza konkurs na kandydata na stanowisko sędziego TSUE Kandydaci mają 10 dni na przedstawienie informacji o swoim dorobku Komisja ocenia złożone dossier i decyduje, kto zostaje dopuszczony do egzaminu ustnego Egzamin ustny z oficjalnych języków TSUE Kandydaci, którzy zdali egzamin ustny, biorą udział w publicznym przesłuchaniu przeprowadzonym przez Komisję Komisja wskazuje wybranego kandydata Ministrom Sprawiedliwości i Spraw Zagranicznych MS wspólnie z MSZ przygotowują raport z wyboru kandydata, który przekazują Radzie Ministrów Rada Ministrów zatwierdza wybór Komisji na pierwszym posiedzeniu po otrzymaniu raportu 	<p>Ogłoszenie o konkursie w prasie (min. 2 tytuły) i Internecie (strona ministerstwa i Lex.bg)</p> <p>Upublicznienie listy kandydatów dopuszczonych i niedopuszczonych do egzaminu ustnego</p> <p>Wszystkie dokumenty z prac Komisji są dostępne na stronie ministerstwa</p> <p>Posiedzenia Komisji są otwarte</p>
Czechy	Przedstawiciele sądownictwa mianowani przez MS	<ol style="list-style-type: none"> MS ogłasza konkurs na kandydata na stanowisko sędziego TSUE Kandydaci przedstawiają informację o swoim dorobku Komisja sprawdza dokumenty i przeprowadza przesłuchania za zamkniętymi drzwiami Komisja wskazuje kandydata głównego oraz 2 zastępców MS przekazuje listę Kandydatów Komisji ds. Unii Europejskiej Senatowi oraz Komisji ds. europejskich Izby Poselskiej 	<p>Ogłoszenie o konkursie w prasie, Internecie, rozesłanie informacji do wydziałów prawa</p> <p>Upublicznienie nazwiska wybranego kandydata</p>

		6. MS w porozumieniu z obiema Komisjami wybiera kandydata na sędziego TSUE 7. Rada Ministrów zatwierdza wybór	
Estonia	- MS - MSZ - Prezes SN - rzecznik praw obywatelskich - sekretarz stanu	1. MS ogłasza konkurs na kandydata na stanowisko sędziego TSUE 2. Kandydaci przedstawiają informację o swoim dorobku 3. Komisja sprawdza dokumenty i przeprowadza przesłuchania za zamkniętymi drzwiami 4. Komisja wskazuje kandydata na sędziego TSUE 5. Kandydat jest zatwierdzany przez Radę Ministrów	Ogłoszenie o konkursie w prasie, Internecie, rozesłanie informacji do wydziałów prawa Upublicznienie nazwiska wybranego kandydata
Finlandia	Osoby mianowane przez Radę Ministrów i będące reprezentantami Prezesa RM, MSZ, MS, SN, NSA, prokuratora generalnego, Adwokatury oraz wydziałów prawa	1. Komisja ogłasza konkurs na kandydata na stanowisko sędziego TSUE 2. Kandydaci przedstawiają informację o swoim dorobku 3. Komisja sprawdza dokumenty i przeprowadza przesłuchania za zamkniętymi drzwiami 4. Komisja wskazuje kandydata na sędziego TSUE 5. Kandydat jest zatwierdzany przez Radę Ministrów	Ogłoszenie o konkursie w prasie, Internecie, rozesłanie informacji do wydziałów prawa Lista wszystkich kandydatów podana jest do wiadomości publicznej Upublicznienie nazwiska wybranego kandydata
Holandia	- Prezes SN bądź Prokurator Generalny - V-ce prezes Rady Państwa (Raad van State) - Ekspert z zakresu prawa międzynarodowego wskazany przez MSZ i MS	1. MSZ i MS ogłaszają konkurs na kandydata na stanowisko sędziego TSUE minimum rok przed wygaśnięciem mandatu sędziego 2. Kandydaci przedstawiają informację o swoim dorobku 3. Komisja sprawdza dokumenty i przeprowadza przesłuchania za zamkniętymi drzwiami 4. Komisja wskazuje kandydata na sędziego TSUE 5. Kandydat jest zatwierdzany przez Radę Ministrów	Ogłoszenie o konkursie w prasie, Internecie, rozesłanie informacji do wydziałów prawa Upublicznienie nazwiska wybranego kandydata
Polska	- podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych odpowiedzialny za sprawy z zakresu prawa Unii Europejskiej – jako Przewodniczący	1. MSZ ogłasza konkurs na kandydata na stanowisko sędziego TSUE 2. Kandydaci przedstawiają informację o swoim dorobku	Ogłoszenie o konkursie w prasie i Internecie Lista kandydatów

	<p>Zespołu</p> <ul style="list-style-type: none"> - podsekretarz stanu w MSZ odpowiedzialny za sprawy z zakresu polityki europejskiej lub dyrektor albo zastępca dyrektora Departamentu Polityki Europejskiej w tym Ministerstwie - sekretarz stanu albo podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości; - dyrektor albo zastępca dyrektora Departamentu Prawa Unii Europejskiej w MSZ - dyrektor albo zastępca dyrektora Departamentu Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości; - przedstawiciel Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w randze co najmniej dyrektora albo zastępcy dyrektora departamentu - Pełnomocnik Rzeczypospolitej Polskiej przed sądami Unii Europejskiej i Trybunałem EFTA, ustanowiony przez Ministra Spraw Zagranicznych – jako sekretarz Zespołu bez prawa głosu 	<ol style="list-style-type: none"> 3. MSZ publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej listę kandydatów spełniających kryteria formalne 4. Kandydaci spełniający wymagania formalne zapraszani są na rozmowy z Komisją 5. Komisja wskazuje kandydata na sędziego TSUE 6. MSZ przedkłada informację o wyłonionym kandydacie Komitetowi do Spraw Europejskich celem udzielenia rekomendacji 7. Kandydat jest zatwierdzany przez Radę Ministrów 	<p>spełniających wymagania formalne publikowana jest w BIP</p> <p>Upublicznienie nazwiska wybranego kandydata</p>
Słowacja	Brak	<ol style="list-style-type: none"> 1. Członkowie KRS, MS, organizacje sędziów oraz organizacje prawników (jak adwokatura) zgłaszają kandydatów na sędziego TSUE 2. KRS przeprowadza rozmowy ze zgłoszonymi kandydatami 3. KRS wskazuje kandydata na sędziego TSUE 4. Kandydat jest zatwierdzany przez Radę Ministrów 	<p>Ogłoszenie o konkursie w prasie i Internecie</p> <p>Posiedzenia KRS są jawne</p> <p>Upublicznienie nazwiska wybranego kandydata</p>
Słowenia	Brak	<ol style="list-style-type: none"> 1. MS ogłasza konkurs na kandydata na stanowisko sędziego TSUE 2. Kandydaci przedstawiają informację o swoim dorobku (mają na to min. 15 dni) 3. Rada Ministrów i KRS opiniują kandydatów, którzy 	<p>Ogłoszenie o konkursie w prasie, Internecie, rozesłanie informacji do wydziałów prawa</p>

spełniają kryteria formalne	Upublicznienie nazwiska
4. Prezydent na podstawie opinii wybiera kandydata na sędziego TSUE	wybranego kandydata
5. Kandydat jest zatwierdzany przez Parlament w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów	

Opracowano na podstawie dokumentów z V kolokwium Sieci Prezesów Sądów Najwyższych Unii Europejskiej “Wybór sędziów do SN, TSUE i ETPC”¹ (<http://www.stj.pt/coloquios/participados/469-cinquieme-colloque-du-reseau-des-presidents-des-cours-supremes-judiciaires-de-lunion-europeenne>)

Skład komisji oceniającej kandydatów

Polska regulacja wyboru kandydata na stanowisko sędziego TSUE przewiduje, że skład komisji oceniającej ma charakter stricte rządowy – jej członkami są przedstawiciele różnych resortów i organów administracji rządowej. Nie jest to jednak standard postępowania w całej Unii Europejskiej – w niektórych krajach w komisjach zasiadają przedstawiciele instytucji nie związanych ani z rządem, ani nawet z wymiarem sprawiedliwości. Zazwyczaj są to osoby związane z nauką (Bułgaria) czy advokaturą (Finlandia). W Bułgarii w komisji oceniającej zasiada również przedstawiciel organizacji pozarządowych, co jest wyjątkiem w całej UE.

Jawność i transparentność wyboru kandydata

Standardem jest niski poziom jawności i transparentności wyboru kandydata na stanowiska sędziego TSUE – w większości krajów jedynie ogłoszenie o konkursie publikowane jest w mediach, a następnie upubliczniane jest nazwisko wybranego kandydata. W niektórych krajach upubliczniana jest jednak lista wszystkich zgłoszonych kandydatów (np. w Finlandii), w Polsce jawna jest lista wszystkich kandydatów, którzy spełnili wymogi formalne. Również posiedzenia niektórych komisji oceniających są jawne i dostępne dla osób zainteresowanych (na Słowacji i w Bułgarii).

---

¹ Fifth Colloquium of the Network of the Presidents of the Supreme Judicial Courts of the European Union “Appointment of Judges to the Supreme Court, to the Court of Justice of the European Union and to the European Court of Human Rights